Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

►**B** **NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1592/2002**

z 15. júla 2002

o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva

(Text s významom pre EHP)

(UL L 240, 7.9.2002, str. 1)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
►**M1**	Nariadenie Komisie (ES) č. 1701/2003 z 24. septembra 2003	L 243	5	27.9.2003
►**M2**	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1643/2003 z 22. júla 2003	L 245	7	29.9.2003

▼B

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1592/2002

z 15. júla 2002

o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho Spoločenstva, najmä na jej článok 80 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie ([1]),

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ([2]),

po konzultácii s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 251 zmluvy ([3]),

Keďže:

(1) v civilnom letectve by mala byť vždy zaručená vysoká a jednotná úroveň ochrany európskych občanov prijatím spoločných predpisov a opatrení v oblasti bezpečnosti, ktoré zabezpečia, aby výrobky, osoby a organizácie v spoločenstve vyhovovali týmto predpisom, ako aj predpisom prijatým na ochranu životného prostredia. To prispeje k uľahčeniu voľného pohybu tovaru, osôb a organizácií na vnútornom trhu.

(2) V dôsledku toho majú výrobky leteckej techniky podliehať procesu certifikácie s cieľom overenia, či spĺňajú základné požiadavky letovej spôsobilosti a ochrany životného prostredia vo vzťahu k civilnému letectvu. Do jedného roku po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia by mali byť vypracované príslušné základné požiadavky týkajúce sa prevádzky lietadiel a licencovania posádok lietadiel a uplatňovania nariadenia na lietadlá tretích krajín, ako aj iných oblastí bezpečnosti civilného letectva.

(3) S cieľom reagovať na rastúce obavy o zdravie a spokojnosť cestujúcich počas letov je potrebné vyvíjať konštrukciu lietadiel, ktorá lepšie ochraňuje bezpečnosť a zdravie cestujúcich.

(4) Mali by sa urýchlene prijímať opatrenia na základe výsledkov vyšetrovania leteckých nehôd, najmä keď sa týkajú chybnej konštrukcie lietadla a/alebo prevádzkových záležitostí, s cieľom zabezpečiť dôveru zákazníka k leteckej doprave.

(5) Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve podpísaný 7. decembra 1944 v Chicagu („Chicagský dohovor“), zmluvnými stranami ktorého sú všetky členské štáty, už stanovuje minimálne normy na zaistenie bezpečnosti civilného letectva a zodpovedajúce predpisy na ochranu životného prostredia. Základné požiadavky a predpisy spoločenstva prijaté na ich zavádzanie by mali zabezpečiť, aby členské štáty plnili záväzky

([1]) Ú. v. ES C 154 E, 29.5.2001, s. 1.
([2]) Ú. v. ES C 221, 7.8.2001, s. 38.
([3]) Stanovisko Európskeho parlamentu z 5. septembra 2001 (Ú. v. ES C 72 E, 21.3.2002, s. 146), spoločná pozícia Rady z 19. decembra 2001 (Ú. v. ES C 58 E, 5.3.2002, s. 44) a rozhodnutie Európskeho parlamentu z 9. apríla 2002 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku). Rozhodnutie Rady z 18. júna 2002.

▼B

vyplývajúce z Chicagského dohovoru, vrátane záväzkov voči tretím krajinám.

(6) Výrobky leteckej techniky, časti a zariadenia by mali byť certifikované ako náhle sa zistí ich súlad so základnými požiadavkami na letovú spôsobilosť a ochranu životného prostredia stanovenými spoločenstvom v súlade s normami stanovenými Chicagským dohovorom. Komisia by mala byť oprávnená vypracovať potrebné vykonávacie predpisy.

(7) Na dosiahnutie cieľov spoločenstva týkajúcich sa voľného pohybu tovaru, osôb a služieb, ako aj spoločnej dopravnej politiky, by mali členské štáty bez ďalších požiadaviek alebo hodnotenia prijímať výrobky, časti a zariadenia, organizácie alebo osoby, ktorým bolo vydané osvedčenie v súlade s týmto nariadením a jeho vykonávacími predpismi.

(8) Je potrebné stanoviť dostatočnú flexibilitu na riešenie zvláštnych okolností, ako sú naliehavé bezpečnostné opatrenia, nepredvídateľné alebo obmedzené prevádzkové potreby a tiež by sa mali vypracovať ustanovenia na dosiahnutie rovnocennej úrovne bezpečnosti iným spôsobom. Členské štáty majú byť oprávnené udeliť výnimky z požiadaviek tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov, pokiaľ je pôsobnosť týchto odchýlok prísne obmedzená a podliehajú náležitej kontrole spoločenstva.

(9) Splnenie cieľov tohto nariadenia je možné efektívne dosiahnuť prostredníctvom spolupráce s tretími krajinami. V takom prípade sa ustanovenia tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov môžu upraviť prostredníctvom dohôd, ktoré uzavrelo spoločenstvo s týmito krajinami. Ak nedôjde k takýmto dohodám, i tak budú môcť členské štáty pod primeranou kontrolou spoločenstva uznávať osvedčenia, ktoré zahraničným výrobkom, častiam a zariadeniam, organizáciám a osobám udelila tretia krajina.

(10) Je potrebné zaviesť primerané opatrenia na zabezpečenie nevyhnutnej ochrany údajov citlivých pre bezpečnosť, ako aj poskytnutie dostatočných informácií verejnosti, týkajúcich sa úrovne bezpečnosti civilného letectva a s ňou súvisiacej ochrany životného prostredia, pričom sa zohľadní nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 týkajúce sa prístupu verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie [1] a príslušných vnútroštátnych právnych predpisov.

(11) Všetky oblasti v pôsobnosti tohto nariadenia je potrebné lepšie usporiadať, aby určité úlohy, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú na úrovni spoločenstva alebo na vnútroštátnej úrovni, mohli byť vykonávané jediným odborným subjektom. Preto v rámci existujúceho inštitucionálneho usporiadania spoločenstva a vyváženosti kompetencií existuje potreba založiť Európsku agentúru pre bezpečnosť letectva, nezávislú v technických záležitostiach, ktorá je právne, administratívne a finančne autonómna. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné a vhodné, aby to bol subjekt spoločenstva, ktorý má právnu subjektivitu a uplatňuje vykonávacie právomoci vyplývajúce z tohto nariadenia.

(12) Aby mohla agentúra náležite pomáhať spoločenstvu, mala by mať možnosť rozvíjať svoje odborné schopnosti vo všetkých aspektoch bezpečnosti civilného letectva a ochrany životného prostredia, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Mala by pomáhať Komisii pri príprave potrebných právnych predpisov a členským štátom a priemyslu pri ich zavádzaní. Mala by byť tiež schopná vydávať technické podmienky certifikácie spôsobilosti a poradenský materiál, vykonávať technické nálezy, vydávať požadované osvedčenia, pomáhať Komisii pri sledovaní uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov a mať potrebné právomoci na plnenie svojich úloh.

[1] Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

▼B

(13) Komisia a členské štáty majú byť zastúpené v správnej rade s cieľom účinnej kontroly činnosti agentúry. Táto Rada by mala mať udelené potrebné právomoci na zostavenie rozpočtu, overenie jeho plnenia, prijímanie príslušných finančných pravidiel, zavedenie transparentných pracovných postupov pre rozhodovací proces agentúry a vymenovanie výkonného riaditeľa. Je tiež vhodné, aby agentúra mohla vykonávať výskum a organizovať náležitú spoluprácu s Komisiou a členskými štátmi. Je žiaduce, aby agentúra pomáhala spoločenstvu a jeho členským štátom v oblasti medzinárodných vzťahov, vrátane harmonizácie predpisov, uznávania schválení a technickej spolupráce a aby bola oprávnená nadväzovať zodpovedajúce vzťahy s leteckými úradmi tretích krajín a medzinárodnými organizáciami príslušnými v záležitostiach v oblasti pôsobnosti tohto nariadenia.

(14) Verejný záujem vyžaduje, aby agentúra založila svoju činnosť týkajúcu sa bezpečnosti výhradne na nezávislých odborných posudkoch pri striktnom uplatnení tohto nariadenia a pravidiel, ktoré prijala Komisia na jeho vykonanie. Všetky rozhodnutia agentúry, týkajúce sa bezpečnosti, by mal preto urobiť jej výkonný riaditeľ, ktorý má mať dostatočnú pružnosť na získavanie odporúčania a organizovanie vnútornej činnosti agentúry. Avšak keď agentúra vypracuje návrh pravidiel všeobecného charakteru, ktoré majú byť vykonávané vnútroštátnymi orgánmi, členské štáty by mali mať možnosť zúčastniť sa rozhodovacieho procesu.

(15) Je potrebné zabezpečiť, aby strany, ktorých sa rozhodnutia agentúry týkajú, mohli uplatniť potrebné opravné prostriedky spôsobom, ktorý je vhodný pre špecifickú povahu civilného letectva. Má byť stanovený vhodný odvolací mechanizmus, aby sa voči rozhodnutiam výkonného riaditeľa mohli odvolať na osobitnú odvolaciu radu, proti rozhodnutiam ktorej sa možno odvolať na súdny dvor.

(16) Aby bola zaručená úplná samostatnosť a nezávislosť agentúry, mala by mať pridelený samostatný rozpočet, ktorého príjmy pochádzajú najmä z príspevku spoločenstva a z poplatkov platených užívateľmi systému. Pokiaľ ide o príspevok spoločenstva a akékoľvek iné dotácie hradené zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, mal by sa uplatniť rozpočtový postup spoločenstva. Revíziu účtov by mal vykonávať Dvor audítorov.

(17) Opatrenia, potrebné na vykonanie tohto nariadenia, by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktoré stanovuje postupy na realizáciu vykonávacích právomocí zverených Komisii ([1]).

(18) Keďže ciele navrhnutej činnosti, predovšetkým vytvorenie a jednotné uplatňovanie spoločných pravidiel v oblasti bezpečnosti civilného letectva a ochrany životného prostredia, nemôžu byť uspokojivo dosiahnuté na úrovni členských štátov a preto z dôvodu celoeurópskej oblasti pôsobnosti tohto nariadenia sa môžu lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade s princípom subsidiarity, ako je uvedené v článku 5 zmluvy. V súlade s princípom proporcionality, stanoveným v uvedenom článku, toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených cieľov.

(19) Pred zriadením akýchkoľvek miestnych pracovísk agentúry by sa mali stanoviť všeobecné pravidlá na vyjasnenie skutočnosti, aké požiadavky treba splniť a aký príspevok musí príslušný členský štát poskytnúť.

(20) Uznáva sa, že sa má získať účasť európskych krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie, aby sa zabezpečil zodpovedajúci celoeu-

([1]) Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

▼B

rópsky rozmer uľahčujúci zlepšenie bezpečnosti civilného letectva v celej Európe. Európske krajiny, ktoré uzavreli so spoločenstvom dohody, ktorými sa zaviazali zaviesť a uplatniť *acquis* v oblasti pôsobnosti tohto nariadenia, by sa mali spôsobom určeným v rámci týchto dohôd k úsiliu spoločenstva pripojiť.

(21) Základným cieľom je, aby sa prenos výkonu činností a úloh z členských štátov na agentúru, vrátane tých, ktoré vyplývajú z ich spolupráce prostredníctvom Spojených leteckých úradov, uskutočnil efektívne bez toho, aby sa znížila súčasná vysoká úroveň bezpečnosti a bez akéhokoľvek nepriaznivého vplyvu na časové plány procesu certifikácie. Je potrebné prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie potrebného prechodu.

(22) Toto nariadenie vytvára náležitý a úplný rámec na certifikáciu výrobkov leteckej techniky z pohľadu ochrany životného prostredia, ako aj na definovanie a zavedenie spoločných technických požiadaviek a administratívnych postupov v oblasti civilného letectva. Smernica Rady 80/51/EHS z 20. decembra 1979 o znížení hlukových emisií z podzvukových lietadiel ([1]) a príloha II k nariadeniu Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a administratívnych postupov v oblasti civilného letectva ([2]), by preto mala byť v príslušnom čase prehlásená za neplatnú bez toho, aby bola dotknutá platnosť osvedčení výrobkov, osôb a organizácií, ktoré už boli vydané v súlade s uvedenými právnymi predpismi.

(23) Toto nariadenie sa použije pre akúkoľvek inú oblasť, vzťahujúcu sa na bezpečnosť civilného letectva na základe budúceho návrhu v súlade so zmluvou,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

ZÁSADY

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na:

a) konštrukciu, výrobu, údržbu a prevádzku výrobkov leteckej techniky, častí a zariadení, ako aj na zamestnancov a organizácie podieľajúce sa na vývoji, výrobe a údržbe týchto výrobkov, častí a zariadení;

b) zamestnanci a organizácie podieľajúce sa na prevádzke lietadla.

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje, keď sa výrobky, časti, zariadenia, zamestnanci a organizácie uvedené v odseku 1 podieľajú na vojenských, colných, policajných alebo podobných službách. Členské štáty sa zaväzujú zabezpečiť, aby sa takým službám venovala patričná pozornosť, pokiaľ to zodpovedá cieľom tohto nariadenia.

Článok 2

Ciele

1. Základným cieľom tohto nariadenia je stanoviť a udržať vysokú a jednotnú úroveň bezpečnosti civilného letectva v Európe.

([1]) Ú. v. ES L 18, 24.1.1980, s. 26. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 83/206/EHS (Ú. v. ES L 117, 4.5.1983, s. 15).

([2]) Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 4. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 2871/2000 (Ú. v. ES L 333, 29.12.2000, s. 47).

▼B

2. Ďalšie ciele v oblastiach, ktoré pokrýva toto nariadenie, sú nasledovné:

a) zabezpečiť vysokú a jednotnú úroveň ochrany životného prostredia;

b) uľahčiť voľný pohyb tovaru, osôb a služieb;

c) podporovať efektívnosť nákladov v normotvornom procese a v procese certifikácie a zabrániť duplicite na vnútroštátnej a európskej úrovni;

d) pomáhať členským štátom pri plnení ich záväzkov vyplývajúcich z Chicagského dohovoru vytvorením základu pre spoločný výklad a jednotné vykonávanie ustanovení tohto dohovoru a zabezpečením primeraného zohľadnenia ustanovení dohovoru v tomto nariadení a vo vykonávacích predpisoch k nemu;

e) podporovať stanoviská spoločenstva týkajúce sa noriem a predpisov v oblasti bezpečnosti civilného letectva po celom svete nadväzovaním primeranej spolupráce s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami.

3. Prostriedky na dosiahnutie cieľov stanovených v odsekoch 1 a 2:

a) vypracovanie, prijatie a jednotné uplatňovanie všetkých potrebných aktov;

b) uznávanie osvedčení, preukazov spôsobilosti, povolení alebo iných dokumentov udelených výrobkom, pracovníkom a organizáciám v súlade s týmto nariadením a jeho vykonávacími pravidlami bez dodatočných požiadaviek;

c) zriadenie nezávislej Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva;

d) jednotné uplatnenie všetkých potrebných aktov leteckými úradmi členských štátov a agentúrou v rámci ich príslušných oblastí pôsobnosti.

Článok 3

Definície

Na účely tohto nariadenia:

a) „nepretržitý dohľad“ znamená úlohy, ktoré sa majú plniť na overenie skutočnosti, že podmienky, na základe ktorých bolo osvedčenie udelené, sa naďalej plnia v celom priebehu doby jeho platnosti, ako aj prijímanie akéhokoľvek ochranného opatrenia v oblasti bezpečnosti;

b) „Chicagsky dohovor“ znamená Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve podpísaný v Chicagu 7. decembra 1944 a prílohy k nemu;

c) „výrobok“ znamená lietadlo, motor alebo vrtuľu;

d) „časti a zariadenia“ znamenajú akýkoľvek prístroj, vybavenie, mechanické zariadenie, časť, aparatúru, súčiastku alebo príslušenstvo vrátane komunikačného vybavenia, ktoré je používané alebo určené na použitie pri prevádzke alebo riadení lietadla za letu a je inštalované v lietadle alebo pripevnené k nemu. Zahŕňa časti trupu lietadla, motora alebo vrtule;

e) „certifikácia“ znamená akúkoľvek formu uznania, že výrobok, časť alebo zariadenie, organizácia alebo osoba spĺňa príslušné požiadavky, vrátane ustanovení tohto nariadenia a jeho vykonávacích pravidiel, ako aj vydania príslušného osvedčenia potvrdzujúceho toto plnenie;

f) „kvalifikovaný subjekt“ znamená organizáciu, ktorá môže vykonať úlohy v procese certifikácie pod dohľadom agentúry a na jej zodpovednosť;

▼B

g) „osvedčenie“ znamená akékoľvek povolenie, preukaz spôsobilosti alebo iný doklad vydaný ako výsledok procesu certifikácie.

KAPITOLA II

ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY

Článok 4

Základné zásady a použiteľnosť

1. Lietadlo, vrátane každého inštalovaného výrobku, časti a zariadenia, ktoré je:

a) vyvinuté alebo vyrobené organizáciou, v ktorej agentúra alebo členský štát zabezpečuje dohľad nad bezpečnosťou prevádzky; alebo

b) registrované v členskom štáte; alebo

c) registrované v tretej krajine a používané prevádzkovateľom, pre ktorého niektorý členský štát zabezpečuje dohľad nad prevádzkou;

musí plniť toto nariadenie, pokiaľ nebola stálym dohľadom nad bezpečnosťou prevádzky poverená tretia krajina a nepoužíva ich prevádzkovateľ spoločenstva.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na lietadlá uvedené v prílohe II.

3. Týmto nariadením nie sú dotknuté práva tretích krajín vymedzené v medzinárodných dohovoroch, predovšetkým v Chicagskom dohovore.

Článok 5

Letová spôsobilosť

1. Lietadlá uvedené v článku 4 ods. 1 musia spĺňať základné požiadavky letovej spôsobilosti stanovené v prílohe I.

2. Zhoda lietadiel registrovaných v členskom štáte a v ňom inštalovaných výrobkov, častí a zariadení sa preukáže v súlade s nasledovným.

a) Výrobky majú typové osvedčenie. Typové osvedčenie a osvedčenie zmien k tomuto typovému osvedčeniu, vrátane doplnkových typových osvedčení, bude vydané, keď žiadateľ preukáže, že výrobok sa zhoduje s predpisovou základňou typovej certifikácie stanovenej v článku 15, vytvorenou s cieľom zabezpečenia plnenia základných požiadaviek uvedených v odseku 1 a keď tento výrobok nebude preukazovať žiadne vlastnosti alebo charakteristiky, ktoré by spôsobovali, že výrobok je nespôsobilý na prevádzku. Typové osvedčenie platí pre výrobok, vrátane všetkých častí a zariadení, ktoré sú v ňom inštalované.

b) Častiam a zariadeniam môžu byť vydané zvláštne osvedčenia po preukázaní plnenia podrobných technických podmienok letovej spôsobilosti, stanovených na zabezpečenie zhody so základnými požiadavkami uvedenými v odseku 1.

c) Každému lietadlu sa vydá individuálne osvedčenie letovej spôsobilosti keď sa preukáže, že lietadlo je v súlade s typovým návrhom schváleným v jeho typovom osvedčení a že príslušná dokumentácia, kontroly a skúšky preukážu, že lietadlo je v stave, ktorý zodpovedá bezpečnej prevádzke. Toto osvedčenie letovej spôsobilosti zostane v platnosti, pokiaľ nebude jeho platnosť pozastavená, nebude zrušené alebo jeho platnosť neskončí a pokiaľ je lietadlo udržiavané v súlade so základnými požiadavkami na zachovanie letovej spôsobilosti, stanovenými v bode 1.d prílohy I a vo vykonávacích pravidlách uvedených v odseku 4.

▼B

d) Organizácie zodpovedné za konštrukciu, výrobu a údržbu výrobkov, častí a zariadení preukážu svoju spôsobilosť a prostriedky na uplatnenie zodpovedností týkajúcich sa ich oprávnení. Pokiaľ to nie je dohodnuté inak, sú táto spôsobilosť a prostriedky uznané vydaním oprávnenia pre organizáciu. Oprávnenia udelené schválenej organizácii a rozsah oprávnenia bude stanovený v podmienkach oprávnenia.

Navyše:

e) od zamestnancov, zodpovedných za uvoľnenie výrobku, časti alebo zariadenia po údržbe do prevádzky, sa môže požadovať, aby boli držiteľmi príslušného osvedčenia („osvedčenie zamestnancov“);

f) spôsobilosť organizácií na výcvik zamestnancov údržby, ktoré uplatňujú zodpovednosti, týkajúce sa ich oprávnení vo vzťahu k vydávaniu osvedčení uvedených pod písm. e) môže byť uznaná vydaním oprávnenia.

3. Odchylne od ustanovení odsekov 1 a 2:

a) povolenie na let môže byť vydané, keď sa preukáže, že lietadlo je schopné bezpečne uskutočniť základný let. Povolenie sa vydá s príslušnými obmedzeniami, predovšetkým v záujme ochrany bezpečnosti tretích osôb;

b) osvedčenie letovej spôsobilosti s obmedzeniami môže byť vydané lietadlu, ktorému nebolo vydané typové osvedčenie podľa odseku 2 písm. a). V tomto prípade sa musí preukázať, že lietadlo je v súlade s osobitnými technickými podmienkami letovej spôsobilosti, avšak odchýlky od základných požiadaviek uvedených v odseku 1 napriek tomu zabezpečia primeranú bezpečnosť s prihliadnutím na účel. Lietadlá, ktoré prichádzajú do úvahy na vydanie týchto osvedčení s obmedzeniami a s s obmedzeniami na použitie budú definované podľa vykonávacích pravidiel uvedených v odseku 4;

c) keď je to opodstatnené počtom lietadiel rovnakého typu prichádzajúcich do úvahy na vydanie osvedčenia letovej spôsobilosti s obmedzeniami, môže byť vydané typové osvedčenie s obmedzeniami a stanovená základňa na primeranú typovú certifikáciu.

4. V súlade s postupom stanoveným v článku 54 ods. 3 Komisia príjme pravidlá na vykonávanie tohto článku, ktoré presne stanovia najmä:

a) podmienky na vytvorenie základne na typovú certifikáciu primeranej pre daný výrobok a na ich oznámenie žiadateľovi;

b) podmienky na stanovenie podrobných technických požiadaviek letovej spôsobilosti primeraných pre časti a zariadenia a na ich oznámenie žiadateľovi;

c) podmienky na stanovenie osobitných technických požiadaviek letovej spôsobilosti primeraných pre lietadlá prichádzajúce do úvahy na vydanie osvedčenia letovej spôsobilosti s obmedzeniami a na ich oznámenie žiadateľovi;

d) podmienky na vydanie a šírenie záväzných informácií na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti výrobkov;

e) podmienky na vydanie, zachovanie, zmenu, pozastavenie alebo zrušenie typových osvedčení, typových osvedčení s obmedzeniami, schválenia zmien typových osvedčení, individuálnych osvedčení letovej spôsobilosti, osvedčení letovej spôsobilosti s obmedzeniami, povolení na let a osvedčení pre výrobky, časti a zariadenia, vrátane:

   i) podmienok týkajúcich sa doby platnosti týchto osvedčení a podmienok na ich predĺženie, keď je ich platnosť obmedzená;

▼B

ii) obmedzení týkajúcich sa vydania povolení na let. Tieto obmedzenia sa týkajú najmä:

— účelu letu,

— vzdušného priestoru, v ktorom sa let má vykonať,

— kvalifikácie letovej posádky,

— prepravy iných osôb ako letovej posádky;

iii) lietadiel spôsobilých na vydanie osvedčenia letovej spôsobilosti s obmedzeniami a súvisiace obmedzenia;

f) podmienky na vydanie, zachovanie, zmenu, pozastavenie a zrušenie oprávnení pre organizácie, požadované v súlade s odsekom 2 písm. d) a f) a podmienky, na základe ktorých sa tieto oprávnenia nemusia požadovať;

g) podmienky na vydanie, zachovanie, zmenu, pozastavenie alebo zrušenie osvedčení zamestnancov, požadované v súlade s odsekom 2 písm. e);

h) zodpovednosti držiteľov osvedčení;

i) spôsob, akým majú lietadlá uvedené v odseku 1, na ktoré sa nevzťahuje odsek 2 alebo 3, preukázať zhodu so základnými požiadavkami.

5. Pri stanovení vykonávacích pravidiel uvedených v odseku 4 Komisia dbá najmä na to, aby:

a) odrážali v súčasnej dobe najlepší technický stav a najlepšiu prax v oblasti letovej spôsobilosti;

b) brali do úvahy celosvetové skúsenosti s prevádzkou lietadiel a vedecký a technický pokrok;

c) umožňovali okamžitú reakciu na zistenie príčin nehôd a vážnych incidentov.

Článok 6

Základné požiadavky na ochranu životného prostredia

▼M1

1. Výrobky, časti a zariadenia musia spĺňať požiadavky na ochranu životného prostredia obsiahnuté vo Zväzku I v prílohe 16 k Chicagskému dohovoru, vydanému v marci 2002 a Zväzku II vydanému v novembri 1999, okrem dodatkov k prílohe 16.

▼B

2. V súlade s postupom uvedeným v článku 54 ods. 3, odsek 1 tohto článku sa môže prispôsobiť s cieľom zosúladenia s následnými zmenami Chicagského dohovoru a jeho príloh, ktoré nadobudnú účinnosť po prijatí tohto nariadenia a ktoré budú použiteľné vo všetkých členských štátoch dovtedy, pokiaľ tieto úpravy nerozšíria oblasť pôsobenia tohto nariadenia.

3. Komisia stanoví vykonávacie pravidlá k odseku 1 s využitím podľa potreby obsahu dodatkov uvedených v odseku 1 v súlade s postupom stanoveným v článku 54 ods. 3.

Článok 7

Letová prevádzka a licencovanie letovej posádky

Vzhľadom na základné princípy, použiteľnosť a základné požiadavky v oblasti pôsobnosti článku 1 ods. 1 písm. b), Komisia čo najskôr predloží ich vhodné návrhy Európskemu parlamentu a Rade.

▼B

Článok 8

Uznávanie osvedčení

1. Členské štáty bez ďalších technických požiadaviek alebo hodnotenia uznajú osvedčenia vydané v súlade s týmto nariadením. Keď je pôvodné uznanie udelené na určitý účel alebo účely, každé nasledujúce uznanie sa bude týkať len toho istého účelu alebo účelov.

2. Až do prijatia vykonávacích pravidiel uvedených v článku 5 ods. 4 a bez toho, aby bol dotknutý článok 57 ods. 2, osvedčenia, ktoré sa nemôžu vydať v súlade s týmto nariadením, môžu byť vydané na základe príslušných vnútroštátnych právnych predpisov.

Článok 9

Prijímanie oprávnenia vydaného treťou krajinou

1. Odchylne od ustanovení tohto nariadenia a predpisov prijatých na jeho vykonanie, agentúra alebo letecké úrady v členskom štáte môžu vydať osvedčenia na základe osvedčení vydaných leteckými úradmi tretej krajiny za predpokladu dohôd o uznávaní medzi spoločenstvom a danou treťou krajinou.

2. a) Ak neexistuje dohoda uzavretá spoločenstvom, môže členský štát alebo agentúra vydať osvedčenia na základe osvedčení vydaných oprávnenými orgánmi tretej krajiny pri uplatnení dohody uzavretej týmto členským štátom s dotknutou treťou krajinou pred nadobudnutím účinnosti príslušných ustanovení tohto nariadenia, čo oznámi Komisii a ostatným členským štátom. Agentúra môže taktiež vydať takéto osvedčenia v mene ktoréhokoľvek členského štátu pri uplatnení dohody uzavretej jedným z členských štátov s dotknutou treťou krajinou.

b) Ak Komisia usúdi, že

— ustanovenia dohody medzi členským štátom a treťou krajinou by nezabezpečili úroveň bezpečnosti zodpovedajúcu úrovni, ktorú stanovuje toto nariadenie a vykonávacie pravidlá vydané k nemu

a/alebo

— takáto dohoda by vnášala medzi členské štáty diskrimináciu bez presvedčivých bezpečnostných dôvodov alebo by bola v rozpore so zahraničnou politikou spoločenstva voči tretej krajine,

môže v súlade s postupom uvedeným v článku 54 ods. 2 požadovať, aby príslušný členský štát upravil dohodu alebo pozastavil jej uplatňovanie, alebo ju vypovedal v súlade s článkom 307 zmluvy.

c) Členské štáty príjmu potrebné opatrenia na vypovedanie dohôd čo najskôr po nadobudnutí platnosti dohody medzi spoločenstvom a príslušnou treťou krajinou v oblastiach pôsobnosti, ktorých sa táto druhá dohoda týka.

Článok 10

Ustanovenia o odchýlkach

1. Ustanovenia tohto nariadenia a predpisov prijatých na jeho vykonávanie nebránia členskému štátu, aby okamžite reagoval na problém bezpečnosti týkajúci sa výrobku, osoby alebo organizácie, ktorá je predmetom ustanovenia tohto nariadenia.

Ak je problém bezpečnosti výsledkom

▼B

a) nedostatočnej úrovne bezpečnosti vyplývajúcej z uplatnenia tohto nariadenia; alebo

b) nedostatkov tohto nariadenia alebo jeho vykonávacích predpisov;

členský štát bezodkladne informuje agentúru, Komisiu a iné členské štáty o prijatých opatreniach a dôvodoch ich prijatia.

2. V súlade s postupom uvedeným v článku 54 ods. 3 Komisia rozhodne, či nedostatočná úroveň bezpečnosti alebo nedostatky tohto nariadenia alebo jeho vykonávacích predpisov sú dostatočným odôvodnením ďalšieho uplatňovania opatrení prijatých v súlade s odsekom 1. V tomto prípade tiež príjme potrebné kroky na zmenu príslušného predpisu. Ak sa zistí, že opatrenia členského štátu nie sú odôvodnené, členský štát tieto opatrenia zruší alebo zmení.

3. Členské štáty môžu udeliť výnimky obmedzeného trvania zo základných požiadaviek uvedených v tomto nariadení a jeho vykonávacích predpisoch v prípade nepredvídaných, naliehavých prevádzkových okolností alebo prevádzkových potrieb za predpokladu, že to nebude mať nepriaznivý účinok na úroveň bezpečnosti. Agentúra, Komisia a ostatné členské štáty budú o akýchkoľvek týchto výnimkách informované okamžite potom, ako sa tieto výnimky budú opakovať alebo budú udelené na obdobie viac ako dva mesiace.

4. Keď sú opatrenia, o ktorých rozhodne členský štát, menej obmedzujúce ako príslušné ustanovenia spoločenstva, Komisia preskúma, či sú výnimky v súlade so všeobecným bezpečnostným cieľom tohto nariadenia alebo ktorýmkoľvek iným predpisom práva spoločenstva. Ak udelené výnimky nie sú v súlade so všeobecným bezpečnostným cieľom tohto nariadenia alebo ktorýmkoľvek iným predpisom práva spoločenstva, Komisia príjme rozhodnutie v súlade s postupom uvedeným v článku 54 ods. 4. V takom prípade členský štát zruší výnimku.

5. Keď je možné ekvivalentnú úroveň ochrany dosiahnuť iným spôsobom ako je ten, ktorý sa dosiahol uplatnením vykonávacích predpisov k článkom 5 a 6, členský štát môže bez diskriminácie z dôvodov štátnej príslušnosti udeliť oprávnenie na základe výnimky z týchto vykonávacích predpisov. V takých prípadoch príslušný členský štát informuje Komisiu o tom, že zamýšľa udeliť toto oprávnenie a uvedie dôvody, ktorými preukáže potrebu odchýlky od príslušného predpisu, ako aj podmienky stanovené na zabezpečenie dosiahnutia primeranej úrovne ochrany.

6. Komisia do troch mesiacov od doby, kedy ju členský štát v súlade s odsekom 5 informoval, uplatní postup uvedený v článku 54 ods. 3 s cieľom rozhodnúť, či oprávnenie navrhnuté v súlade s odsekom 5 spĺňa podmienky stanovené v tomto odseku a či môže byť udelené. V takom prípade oznámi svoje rozhodnutie všetkým členským štátom, ktoré sú taktiež oprávnené uplatňovať uvedené opatrenie. Na predmetné opatrenie sa uplatnia ustanovenia článku 8. Príslušné vykonávacie predpisy môžu byť tiež zmenené, aby sa v nich odrážalo také opatrenie, pričom sa použijú transparentné postupy v súlade s článkom 43.

Článok 11

Informačná sieť

1. Komisia, agentúra a letecké úrady členských štátov si vymieňajú akékoľvek informácie, ktoré majú k dispozícii v súvislosti s uplatňovaním tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov. Subjekty splnomocnené na zisťovanie príčin nehôd a incidentov

▼B

v civilnom letectve alebo vykonávanie analýzy ich vzniku, majú oprávnenie na prístup k týmto informáciám.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté právo verejnosti na prístup k dokumentom Komisie, ako je stanovené v nariadení (ES) č. 1049/2001, Komisia z vlastnej iniciatívy v súlade s postupom uvedeným v článku 54 ods. 3 príjme opatrenia na postúpenie informácií uvedených v odseku 1 tohto článku záujmovým stranám. Tieto opatrenia, ktoré môžu byť všeobecné alebo individuálne, budú vychádzať z potreby

a) poskytnúť osobám a organizáciám informácie, potrebné na zvýšenie bezpečnosti letectva;

b) obmedziť šírenie informácií na to, čo sa prísne vyžaduje pre účely ich užívateľov, s cieľom zabezpečiť primeranú dôvernosť týchto informácií.

3. Letecké úrady členských štátov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi príjmu potrebné opatrenia na zabezpečenie primeranej dôvernosti informácií, ktoré získali uplatnením odseku 1.

4. S cieľom informovania verejnosti o všeobecnej úrovni bezpečnosti agentúra každý rok zverejní prehľad o bezpečnosti.

KAPITOLA III

EURÓPSKA AGENTÚRA PRE BEZPEČNOSŤ LETECTVA

ODDIEL I

ÚLOHY

Článok 12

Zriadenie a funkcie agentúry

1. Na účely vykonávania tohto nariadenia sa zriaďuje Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“).

2. Na účely zabezpečenia riadnej činnosti a rozvoja bezpečnosti civilného letectva agentúra bude:

a) plniť akékoľvek úlohy a formulovať stanoviská ku všetkým záležitostiam, ktoré sú predmetom článku 1 ods. 1;

b) pomáhať Komisii pripravovaním opatrení, ktoré sa majú prijať na vykonávanie tohto nariadenia. Tam, kde sa to týka technických predpisov a najmä predpisov týkajúcich sa stavebných, konštrukčných a prevádzkových hľadísk, Komisia nesmie zmeniť ich obsah bez predchádzajúcej koordinácie s agentúrou. Agentúra tiež poskytne Komisii potrebnú technickú, vedeckú a administratívnu podporu na vykonávanie jej úloh;

c) prijímať potrebné opatrenia v rámci právomocí, ktoré jej boli udelené týmto nariadením alebo iným právom spoločenstva;

d) vykonávať kontroly a skúmania potrebné na plnenie svojich úloh;

e) v rámci svojej kompetencie vykonávať v mene členských štátov funkcie a úlohy, ktoré sú tieto štáty povinné plniť v súlade s príslušnými medzinárodnými dohovormi, najmä Chicagským dohovorom.

▼B

Článok 13

Opatrenia agentúry

Tam, kde to bude vhodné, agentúra

a) vydá stanoviská adresované Komisii;

b) vydá technické podmienky certifikácie, vrátane predpisov letovej spôsobilosti a prijateľných spôsobov plnenia požiadaviek, ako aj akýkoľvek poradenský materiál na uplatnenie tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov;

c) príjme primerané rozhodnutia na uplatnenie článkov 15, 45 a 46.

Článok 14

Stanoviská, technické podmienky certifikácie a poradenský materiál

1. S cieľom poskytnutia pomoci Komisii pri príprave návrhov základných princípov, použiteľnosti a hlavných požiadaviek, ktoré sa majú predložiť Európskemu parlamentu a Rade a pri prijímaní vykonávacích predpisov agentúra pripraví ich návrhy. Agentúra tieto návrhy predloží Komisii ako stanoviská.

2. Agentúra v súlade s článkom 43 a vykonávacími predpismi prijatými Komisiou vypracuje:

a) technické podmienky certifikácie, vrátane predpisov letovej spôsobilosti a prijateľné spôsoby plnenia požiadaviek; a

b) poradenský materiál;

ktoré sa budú používať v procese certifikácie.

Tieto dokumenty budú odrážať súčasný stav a najlepšiu prax v príslušných oblastiach a budú aktualizované pri zohľadnení celosvetových skúseností s prevádzkou lietadiel a vedecko-technického pokroku.

Článok 15

Letová spôsobilosť a environmentálna certifikácia

1. Vzhľadom na výrobky, časti a zariadenia uvedené v článku 4 ods. 1, tam, kde je to uplatniteľné a ako je stanovené v Chicagskom dohovore alebo jeho prílohách, agentúra vykonáva v mene členských štátov funkcie a úlohy štátu projektu, štátu výroby alebo štátu zápisu do registra vo vzťahu k schváleniu typu. Na tento účel Komisia najmä:

a) stanoví a oznámi základňu na typovú certifikáciu každého výrobku, na ktorý sa vyžaduje typové osvedčenie alebo zmena typového osvedčenia. Táto základňa na typovú certifikáciu sa skladá z príslušného predpisu letovej spôsobilosti, ustanovenia ktorého akceptujú ekvivalentnú úroveň bezpečnosti a zvláštnych podrobných technických podmienok, ktoré sú potrebné, keď povaha konštrukcie určitého výrobku alebo skúsenosti v prevádzke preukážu, že niektoré ustanovenia predpisu letovej spôsobilosti sú neadekvátne alebo nevhodné na zabezpečenie súladu s hlavnými požiadavkami;

b) stanoví a oznámi zvláštne technické podmienky letovej spôsobilosti pre každý výrobok, na ktorý sa vyžaduje osvedčenie letovej spôsobilosti s obmedzeniami;

▼B

c) stanoví a oznámi podrobné technické podmienky letovej spôsobilosti na každú časť alebo zariadenie, pre ktoré sa vyžaduje osvedčenie;

d) stanoví a oznámi primerané environmentálne požiadavky na každý výrobok, pre ktorý sa vyžaduje environmentálna certifikácia v súlade s článkom 6;

e) samostatne alebo prostredníctvom leteckých úradov členských štátov alebo oprávnených právnických osôb vykoná technický dozor spojený s certifikáciou výrobkov, častí a zariadení;

f) vydá zodpovedajúce typové osvedčenia alebo súvisiace zmeny;

g) vydá osvedčenia na časti a zariadenia;

h) vydá zodpovedajúce environmentálne osvedčenia;

i) zmení, pozastaví platnosť alebo zruší príslušné osvedčenie, keď podmienky, podľa ktorých bolo vydané, sa ďalej neplnia alebo ak právnická alebo fyzická osoba, ktorá je držiteľom osvedčenia, neplní záväzky uložené týmto nariadením alebo jeho vykonávacími predpismi;

j) zabezpečí zachovanie funkčnosti letovej spôsobilosti v súvislosti s výrobkami, časťami a zariadeniami, na ktoré vydala osvedčenie, vrátane reagovania na problém bezpečnosti a vydania a šírenia príslušných záväzných informácií bez zbytočného odkladu.

2. S ohľadom na organizácie agentúra:

a) vykonáva samostatne alebo prostredníctvom leteckých úradov členských štátov alebo oprávnených právnických osôb dozor a audity organizácií, ktoré osvedčuje;

b) vydáva a predlžuje platnosť osvedčení:

   i) projektových organizácií; alebo

   ii) organizácií na výrobu nachádzajúcich sa na území členských štátov, ak o to požiada príslušný členský štát; alebo

   iii) organizácií na výrobu alebo údržbu nachádzajúcich sa mimo územia členských štátov;

c) zmení, pozastaví platnosť alebo zruší príslušné osvedčenie organizácie, keď podmienky, podľa ktorých bolo vydané, sa ďalej neplnia alebo ak príslušná organizácia neplní záväzky uložené týmto nariadením alebo jeho vykonávacími predpismi.

Článok 16

Monitorovanie uplatňovania predpisov

1. Agentúra vykoná kontroly dodržiavania noriem v oblastiach, ktoré sú predmetom článku 1 ods. 1, s cieľom monitorovania uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov leteckými úradmi členských štátov a podáva správu Komisii.

2. Agentúra vykonáva technické kontroly s cieľom monitorovania efektívnosti uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov, pri zohľadnení cieľov stanovených v článku 2.

3. Agentúra konzultuje s Komisiou a poskytuje jej svoje stanoviská k uplatňovaniu článku 10.

4. Pracovné metódy agentúry na vykonávanie úloh uvedených v odsekoch 1, 2 a 3 sú predmetom požiadaviek, ktoré budú prijaté v súlade s postupom uvedeným v článku 54 ods. 2 a pri zohľadnení princípov stanovených v článkoch 43 a 44.

▼B

Článok 17

Výskum

1. Agentúra môže vykonávať a financovať výskum do rozsahu, ktorý sa výhradne týka zlepšenia činností v rámci jej kompetencií bez toho, aby bolo dotknuté právo spoločenstva.

2. Agentúra koordinuje svoje výskumné a vývojové činnosti s obdobnými činnosťami Komisie a členských štátov, aby vzájomná zhoda koncepcií a činností bola zaručená.

3. Výsledky výskumu financovaného agentúrou sa budú uverejňovať za podmienky, ak nebudú klasifikované ako dôverné.

Článok 18

Medzinárodné vzťahy

1. Agentúra pomáha spoločenstvu a jeho členským štátom v ich vzťahoch s tretími krajinami v súlade s príslušným právom spoločenstva. Pomáha najmä pri harmonizácii predpisov a vzájomnom uznávaní týkajúcom sa schválení potvrdzujúcich uspokojivé uplatnenie predpisov.

2. Agentúra môže spolupracovať s leteckými úradmi tretích krajín a medzinárodnými organizáciami príslušnými v záležitostiach, ktorých sa týka toto nariadenie, v rámci pracovných dohôd uzavretých s týmito orgánmi v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy.

3. Agentúra pomáha členským štátom plniť ich medzinárodné záväzky, predovšetkým tie, ktoré vyplývajú z Chicagského dohovoru.

ODDIEL II

VNÚTORNÁ ŠTRUKTÚRA

Článok 19

Právne postavenie, miesto, miestne pracoviská

1. Agentúra je orgánom spoločenstva. Má právnu subjektivitu.

2. V každom členskom štáte má agentúra najvyšší stupeň právnej spôsobilosti, priznaný právnickým osobám podľa práva daného štátu. Predovšetkým môže nadobúdať hnuteľný alebo nehnuteľný majetok alebo disponovať s ním a môže byť účastníkom súdnych konaní.

3. Agentúra môže založiť svoje vlastné miestne pracoviská v členských štátoch, ak s tým tieto štáty súhlasia.

4. Agentúru zastupuje jej výkonný riaditeľ.

Článok 20

Zamestnanci

1. Na zamestnancov agentúry sa vzťahuje Služobný poriadok a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev a predpisy prijaté spoločne inštitúciami Európskych spoločenstiev na účely uplatnenia tohto služobného poriadku a podmienok zamestnávania bez toho, aby bolo dotknuté uplatnenie článku 33 tohto nariadenia na členov Odvolacej rady.

▼B

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 30, právomoci zverené ustanovujúcemu orgánu Služobným poriadkom a podmienkami zamestnávania ostatných zamestnancov bude agentúra uplatňovať voči svojim vlastným zamestnancom.

3. Zamestnancov agentúry tvorí presne vymedzený počet úradníkov, ktorých menovala alebo delegovala Komisia alebo členské štáty na vykonávanie povinností manažmentu. Ďalší zamestnanci zahŕňajú ostatných zamestnancov, ktorých prijala agentúra na plnenie svojich úloh.

Článok 21

Výsady a imunity

Na agentúru sa uplatňuje Protokol o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev.

Článok 22

Zodpovednosť

1. Zmluvná zodpovednosť agentúry sa spravuje rozhodným právom pre danú zmluvu.

2. Súdny dvor Európskych spoločenstiev je príslušný rozhodnúť podľa arbitrážnej klauzuly obsiahnutej v zmluve uzatvorenej agentúrou.

3. V prípade mimozmluvnej zodpovednosti agentúra v súlade so všeobecnými princípmi spoločnými pre právo členských štátov vykoná náhradu akejkoľvek škody spôsobenej jej zamestnancami pri výkone ich povinností.

4. Súdny dvor je príslušný rozhodovať v sporoch o náhradu škody podľa odseku 3.

5. Osobná zodpovednosť zamestnancov voči agentúre sa riadi ustanoveniami stanovenými v Služobnom poriadku alebo Podmienkach zamestnávania, ktoré sa na nich uplatňujú.

Článok 23

Uverejňovanie dokumentov

1. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia prijaté na základe článku 290 zmluvy, budú sa vo všetkých úradných jazykoch spoločenstva vyhotovovať nasledovné dokumenty:

a) prehľad o bezpečnosti uvedený v článku 11 ods. 4;

b) stanoviská adresované Komisii v súlade s článkom 14 ods. 1

c) výročná všeobecná správa a program práce uvedený v článku 24 ods. 2 písm. b) a c).

2. Prekladateľské služby požadované na fungovanie agentúry poskytne Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie.

Článok 24

Právomoci správnej rady

1. Agentúra má správnu radu.

2. Správna Rada:

▼B

a) menuje výkonného riaditeľa a riaditeľov na návrh výkonného riaditeľa v súlade s článkom 30;

▼M2

b) Správna Rada schváli ročnú správu činnosti agentúry a zašle ju najneskôr do 15. júna Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, Dvoru audítorov a členským štátom.

Agentúra každoročne zašle rozpočtovému orgánu všetky informácie týkajúce sa výsledkov vyhodnocovacích postupov;

▼B

c) každý rok do 30. septembra a po doručení stanoviska Komisie agentúra príjme program práce na nasledujúci rok a pošle ho Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a členským štátom; tento program práce bude prijatý bez toho, aby bol dotknutý ročný rozpočtový postup spoločenstva a legislatívny program spoločenstva v príslušných oblastiach bezpečnosti letectva;

d) po dohode s Komisiou príjme usmernenia na prideľovanie úloh v oblasti typovej certifikácie leteckým úradom členského štátu alebo kvalifikovaným subjektom;

e) vytvorí postupy prijímania rozhodnutí výkonným riaditeľom, ako je uvedené v článku 43 a 44;

f) vykonáva svoje funkcie týkajúce sa rozpočtu agentúry podľa článku 48, 49 a 52;

g) menuje členov Odvolacej rady na základe článku 32;

h) uplatňuje disciplinárnu právomoc voči výkonnému riaditeľovi a voči riaditeľom po dohode s výkonným riaditeľom;

i) poskytuje svoje stanoviská k predpisu o poplatkoch a dávkach uvedenom v článku 53 ods. 1;

j) stanovuje svoj rokovací poriadok;

k) rozhoduje o lingvistickom pláne agentúry;

l) v prípade potreby dopĺňa zoznam dokumentov uvedených v článku 23 ods. 1;

m) stanovuje organizačnú štruktúru agentúry a prijíma personálnu politiku agentúry.

3. Správna Rada môže radiť výkonnému riaditeľovi v akejkoľvek záležitosti, ktorá sa týka výlučne strategického rozvoja bezpečnosti civilného letectva, vrátane výskumu definovaného v článku 17.

4. Správna Rada zriadi poradný orgán záujmových strán, s ktorým bude konzultovať pred prijatím rozhodnutí v oblastiach uvedených v odsek 2 písm. c), e), f) a i). Správna Rada sa tiež môže rozhodnúť konzultovať s poradným orgánom o ostatných problémoch uvedených v odseku 2 a 3. Správna Rada nie je viazaná stanoviskom poradného orgánu.

Článok 25

Zloženie správnej rady

1. Správna Rada je zložená z jedného zástupcu každého členského štátu a jedného zástupcu Komisie. Na tento účel každý členský štát a Komisia vymenuje člena správnej rady ako aj náhradníka, ktorý bude zastupovať člena správnej rady počas jeho/jej neprítomnosti. Funkčné obdobie je päť rokov. Toto funkčné obdobie je možné predĺžiť.

2. Na účasť zástupcov európskych tretích štátov sa v prípade potreby stanovia podmienky v programe podľa článku 55.

▼B

Článok 26

Predsedníctvo správnej rady

1. Správna Rada si zo svojich členov zvolí predsedu a podpredsedu. Podpredseda z úradnej moci zastupuje predsedu v prípade, ak tento/táto nemôže plniť svoje povinnosti.

2. Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu skončí po uplynutí ich príslušného členstva v správnej rade. Podľa tohto ustanovenia je funkčné obdobie predsedu a podpredsedu trojročné. Toto funkčné obdobie je možné predĺžiť.

Článok 27

Zasadania

1. Zasadania správnej rady zvoláva predseda.

2. Výkonný riaditeľ agentúry sa zúčastňuje rokovaní.

3. Riadne zasadania správnej rady sa konajú aspoň dvakrát do roka. Okrem toho sa zasadanie koná z iniciatívy predsedu alebo na žiadosť aspoň jednej tretiny členov správnej rady.

4. Ako pozorovateľa môže správna Rada pozvať na svoje zasadania akúkoľvek osobu, o stanovisko ktorej má záujem.

5. Pokiaľ rokovací poriadok agentúry neustanovuje inak, môžu členom správnej rady pomáhať poradcovia alebo experti.

6. Sekretariát správnej rady zabezpečí agentúra.

Článok 28

Hlasovanie

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 ods. 1, správna Rada prijíma svoje rozhodnutia dvojtretinovou väčšinou svojich členov. Rozhodnutie podľa článku 24 ods. 2 písm. k) sa na žiadosť člena správnej rady prijíma jednomyseľne.

2. Každý člen má jeden hlas. Výkonný riaditeľ agentúry nehlasuje. V prípade neúčasti člena je jeho/jej zástupca oprávnený uplatniť svoje hlasovacie právo.

3. Rokovací poriadok stanoví podrobnejšie hlasovacie postupy, najmä podmienky, za ktorých môže člen konať v mene iného člena a keď to bude potrebné aj požiadavky týkajúce sa uznášaniaschopnosti.

Článok 29

Pôsobnosť a právomoci výkonného riaditeľa

1. Agentúru riadi výkonný riaditeľ, ktorý je pri výkone svojich povinností úplne nezávislý. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné kompetencie Komisie a správnej rady, výkonný riaditeľ nepožaduje ani neprijíma inštrukcie od vlády alebo akéhokoľvek iného orgánu.

2. Európsky parlament alebo Rada môžu pozvať výkonného riaditeľa agentúry, aby podal správu o plnení svojich úloh.

3. Výkonný riaditeľ má nasledovnú pôsobnosť a právomoci:

a) schvaľovať opatrenia agentúry definované v článku 13 a 15 v rámci limitov uvedených v tomto nariadení, jeho vykonáva-

▼B

cích predpisoch a akýchkoľvek uplatniteľných právnych predpisov;

b) rozhodovať o kontrolách a skúmaniach uvedených v článku 45 a 46;

c) prideľovať úlohy v oblasti typovej certifikácie leteckým úradom členského štátu alebo kvalifikovaným subjektom podľa usmernení stanovených správnou radou;

d) podľa článku 18 vykonávať všetky funkcie v medzinárodnej oblasti a v oblasti technickej spolupráce s tretími krajinami;

e) podnikať všetky nevyhnutné kroky, vrátane prijímania vnútorných administratívnych pokynov a uverejňovania oznámení s cieľom zabezpečenia fungovania agentúry v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia;

f) každoročne pripravovať návrh všeobecnej správy a predkladať ho správnej rade;

g) vo vzťahu k zamestnancom vykonávať právomoci stanovené v článku 20 ods. 2;

h) navrhovať odhady príjmov a výdavkov agentúry podľa článku 48 a plniť rozpočet podľa článku 49;

i) delegovať svoje právomoci na ostatných zamestnancov agentúry za predpokladu plnenia predpisov prijatých v súlade s postupom uvedeným v článku 54 ods. 2;

j) so súhlasom správnej rady prijímať rozhodnutia týkajúce sa založenia miestnych pracovísk v členských štátoch v súlade s článkom 19 ods. 3.

Článok 30

Menovanie vedúcich zamestnancov

1. Správna Rada na návrh Komisie na základe kvalít a preukázaných schopností a skúseností príslušných pre civilné letectvo menuje alebo uvoľňuje z funkcie výkonného riaditeľa. Správna Rada prijíma svoje rozhodnutie trojštvrtinovou väčšinou svojich členov.

2. Výkonnému riaditeľovi môže pomáhať jeden alebo viacerí riaditelia. Ak výkonný riaditeľ nie je prítomný alebo je indisponovaný, jeho/jej miesto zaujme jeden z riaditeľov.

3. Správna Rada na návrh výkonného riaditeľa na základe odborných schopností príslušných pre civilné letectvo menuje alebo uvoľňuje z funkcie riaditeľov agentúry.

4. Funkčné obdobie výkonného riaditeľa a riaditeľov je päť rokov. Toto funkčné obdobie je možné predĺžiť.

Článok 31

Právomoci odvolacej rady

1. V rámci agentúry je jedna alebo viacero odvolacích rád.

2. Odvolacia Rada alebo rady zodpovedajú za rozhodnutia o odvolaniach voči rozhodnutiam uvedeným v článku 35.

3. Odvolacia Rada alebo rady sa zvolávajú podľa potreby. Počet odvolacích rád a prideľovanie práce určí Komisia podľa postupu uvedeného v článku 54 ods. 3.

▼B

Článok 32

Zloženie odvolacej rady

1. Odvolacia Rada je zložená z predsedu a dvoch ďalších členov.

2. Predseda a dvaja členovia majú náhradníkov, ktorí ich zastupujú počas ich neprítomnosti.

3. Predsedu, ostatných členov a ich príslušných náhradníkov menuje správna Rada zo zoznamu kvalifikovaných kandidátov schváleného Komisiou.

4. Keď Komisia usúdi, že si to povaha odvolania vyžaduje, môže pre daný prípad povolať dvoch ďalších členov z vyššie uvedeného zoznamu.

5. Komisia podľa postupu uvedeného v článku 54 ods. 3 určí predpoklady požadované na členov každej odvolacej rady, právomoci jednotlivých členov v prípravnej fáze rozhodnutí a podmienky hlasovania.

Článok 33

Členovia odvolacej rady

1. Funkčné obdobie členov odvolacích rád, vrátane ich predsedov a ich príslušných náhradníkov, je päť rokov. Toto obdobie je možné obnoviť.

2. Členovia odvolacích rád sú nezávislí. Pri prijímaní rozhodnutí nie sú viazaní žiadnymi pokynmi.

3. Členovia odvolacích rád nemôžu v agentúre vykonávať žiadne iné povinnosti. Činnosť členov odvolacej rady môže byť vykonávaná ako činnosť na čiastočný úväzok.

4. Členovia odvolacích rád nesmú byť v priebehu svojho príslušného funkčného obdobia zbavení úradu alebo vyškrtnutí zo zoznamu, pokiaľ na to nie sú vážne dôvody a Komisia o tom po získaní stanoviska správnej rady nerozhodne.

Článok 34

Vylúčenie a námietka

1. Členovia odvolacích rád sa nesmú zúčastniť na žiadnom odvolacom konaní, ak sú v ňom osobne zainteresovaní alebo ak sa predtým angažovali ako zástupcovia jednej zo strán na konaní alebo ak sa podieľali na rozhodnutí, ktoré je predmetom odvolania.

2. Ak v dôsledku jedného z dôvodov uvedených v odseku 1 alebo akýchkoľvek iných dôvodov člen/členka odvolacej rady usúdi, že by sa nemal/nemala zúčastniť na niektorom konaní, náležite o tom informuje odvolaciu radu.

3. Voči členom odvolacej rady môže namietať ktorákoľvek strana odvolacieho konania z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v odseku 1 alebo ak existuje podozrenie zo zaujatosti. Námietka nie je prípustná, ak strana odvolacieho konania, ktorá si je vedomá dôvodu pre námietku, urobila procesný krok. Žiadna námietka sa nemôže zakladať na štátnej príslušnosti členov.

4. Odvolacie rady rozhodnú o krokoch, ktoré treba podniknúť v prípadoch uvedených v odseku 2 a 3 bez účasti príslušného člena. S cieľom prijatia tohto rozhodnutia sa príslušný člen v odvolacej rade nahradí svojim náhradníkom.

▼B

Článok 35

Rozhodnutia, voči ktorým je možné podať odvolanie

1. Voči rozhodnutiam agentúry, ktoré boli prijaté v súlade s článkom 15, 46 alebo 53, je možné podať odvolanie.

2. Odvolanie podané podľa vyššie uvedeného odseku 1 nemá odkladný účinok. Agentúra však môže odložiť uplatňovanie sporného rozhodnutia, ak sa domnieva, že to okolnosti umožňujú.

3. Odvolanie voči rozhodnutiu, ktoré nezastaví konanie voči jednej zo strán, sa môže podať len v spojení s odvolaním proti konečnému rozhodnutiu, pokiaľ sa v rozhodnutí nepredpokladá samostatné odvolanie.

Článok 36

Osoby oprávnené odvolať sa

Akákoľvek fyzická alebo právnická osoba sa môže odvolať voči rozhodnutiu adresovanému tejto osobe alebo proti rozhodnutiu, ktoré napriek tomu, že je vo forme rozhodnutia adresovaného inej osobe, sa priamo a individuálne tejto osoby týka. Strany v konaniach môžu byť stranami v odvolacích konaniach.

Článok 37

Lehota a forma

Odvolanie spolu s uvedením jeho dôvodov sa v agentúre písomne zaprotokoluje do dvoch mesiacov od oznámenia opatrenia dotknutej osobe alebo ak k tomu nedôjde odo dňa, kedy sa o tom táto osoba dozvedela.

Článok 38

Predbežné preskúmanie

1. Ak výkonný riaditeľ usúdi, že odvolanie je prípustné a opodstatnené, rozhodnutie koriguje. Tento postup sa neuplatní, ak proti odvolávajúcej sa strane stojí iný účastník odvolacieho konania.

2. Ak rozhodnutie nie je korigované do jedného mesiaca po prijatí oznámenia o dôvodoch odvolania, agentúra bezodkladne rozhodne, či zruší alebo nezruší uplatnenie rozhodnutia v súlade s druhou vetou článku 35 ods. 2 a vráti odvolanie odvolacej rade.

Článok 39

Preskúmanie odvolaní

1. Ak je odvolanie prípustné, odvolacia Rada preskúma, či je odvolanie opodstatnené.

2. Pri skúmaní odvolania odvolacia Rada urýchlene koná. Tak často, ako je to potrebné, vyzve strany odvolacieho konania, aby v rámci stanovených lehôt predložili svoje stanoviská k oznámeniam vykonaným odvolacou radou alebo k písomným informáciám iných účastníkov odvolacieho konania. Strany odvolacieho konania sú oprávnené vystupovať ústne.

▼B

Článok 40

Rozhodnutia o odvolaní

Odvolacia Rada môže uplatniť akúkoľvek právomoc, ktorá je v kompetencii agentúry, alebo môže vrátiť prípad príslušnému orgánu agentúry. Tento orgán je viazaný rozhodnutím odvolacej rady.

Článok 41

Konanie pred súdnym dvorom

1. Proti rozhodnutiam odvolacích rád je možné odvolať sa na súdnom dvore za podmienok uvedených v článku 230 zmluvy.

2. Ak agentúra neprijme rozhodnutie, môže byť táto nečinnosť podľa podmienok stanovených v článku 232 zmluvy postúpená súdnemu dvoru.

3. Od agentúry sa požaduje prijatie potrebných opatrení, ktoré budú zodpovedať rozsudku súdneho dvora.

Článok 42

Priame odvolanie

Voči rozhodnutiam agentúry môžu členské štáty a inštitúcie spoločenstva podať priame odvolanie súdnemu dvoru.

ODDIEL III

PRACOVNÉ METÓDY

Článok 43

Postupy na vypracovanie stanovísk, technických podmienok certifikácie a poradenského materiálu

1. Čo najskôr ako to bude možné po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia, správna Rada stanoví transparentné postupy na vydávanie stanovísk, technických podmienok certifikácie a poradenského materiálu uvedeného v článku 13 písm. a) a b).

Tieto postupy:

a) vychádzajú z expertíznych posudkov dostupných na regulačných orgánoch civilného letectva členských štátov;

b) angažujú primeraných expertov z príslušných záujmových strán vždy, keď to je potrebné;

c) zabezpečujú, aby agentúra podľa harmonogramu a postupu, ktorý obsahuje povinnosť agentúry písomne reagovať na konzultačný proces, vydávala dokumenty a konzultovala so širokým spektrom záujmových strán.

2. Keď agentúra v súlade s článkom 14 vypracuje stanoviská, technické podmienky certifikácie a poradenský materiál, ktorý majú členské štáty uplatňovať, stanoví postup konzultácií s členskými štátmi. Na tento účel môže vytvoriť pracovnú skupinu, do ktorej môže každý členský štát menovať experta.

3. Opatrenia uvedené v článku 13 písm. a) a b) a postupy, stanovené v súlade s odsekom 1 tohto článku, budú uverejňované v úradnej publikácii agentúry.

▼B

4. Stanovia sa zvláštne postupy na prijímanie okamžitých opatrení, ktoré agentúra vykoná ako reakciu na problém v oblasti bezpečnosti, a informuje príslušné záujmové strany o opatreniach, ktoré majú prijať.

Článok 44

Postupy prijímania rozhodnutí

1. Správna Rada zavedie transparentné postupy prijímania jednotlivých rozhodnutí, ako je stanovené v článku 13 písm. c).

Tieto postupy:

a) zaručia, aby podania fyzickej alebo právnickej osoby, ktorej je rozhodnutie určené, alebo akejkoľvek strany, ktorá je priamo a jednotlivo zainteresovaná, bolo prerokované;

b) zabezpečia oznámenie rozhodnutia fyzickej alebo právnickej osobe a jeho uverejnenie;

c) zabezpečia informovanie fyzickej alebo právnickej osoby, ktorej je rozhodnutie určené a ktorýchkoľvek iných strán konania o opravných prostriedkoch, ktoré sú podľa tohto nariadenia tejto osobe dostupné;

d) zaručia, aby rozhodnutie obsahovalo odôvodnenie.

2. Správna Rada tiež zavedie postupy stanovujúce podmienky, na základe ktorých sú rozhodnutia oznamované, pričom sa náležitá pozornosť venuje odvolaciemu postupu.

3. Budú stanovené zvláštne postupy na prijímanie okamžitých opatrení, ktoré má agentúra vykonať ako reakciu na problém v oblasti bezpečnosti a informovanie príslušných záujmových strán o opatreniach, ktoré majú prijať.

Článok 45

Kontroly v členských štátoch

1. Bez toho, aby boli dotknuté výkonné právomoci Komisie delegované zmluvou, agentúra pomáha Komisii pri monitorovaní uplatňovania tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov uskutočňovaním kontrol dodržiavania noriem príslušnými orgánmi členských štátov, ako je stanovené v článku 16 ods. 1. Zamestnanci, oprávnení na základe tohto nariadenia, a vnútroštátne orgány sú v súlade s ustanoveniami zákonov príslušných členských štátov týmto splnomocnení:

a) preskúmať príslušné záznamy, údaje, postupy a akýkoľvek iný materiál dôležitý na dosiahnutie úrovne bezpečnosti civilného letectva v súlade s týmto nariadením;

b) vyhotovovať kópie alebo robiť výpisy z týchto záznamov, údajov, postupov a iných materiálov;

c) požadovať okamžité ústne vysvetlenie;

d) vstupovať do všetkých príslušných priestorov, na pozemky alebo do dopravných prostriedkov.

2. Zamestnanci agentúry ,oprávnení na účely týchto kontrol, uplatňujú svoje právomoci na základe plnej moci vyhotovenej v písomnej forme, v ktorej je presne vymedzený predmet a účel kontroly a dátum, kedy má kontrola začať. V primeranom čase pred jej vykonaním agentúra informuje príslušný členský štát o kontrole a o totožnosti oprávnených zamestnancov.

▼B

3. Príslušný členský štát sa podrobí tejto kontrole a zabezpečí, aby sa jej podrobili aj príslušné orgány alebo osoby.

4. Keď si kontrola podľa podmienok tohto článku vyžaduje kontrolu podniku alebo združenia podnikov, uplatnia sa ustanovenia článku 46. Keď podnik bráni výkonu tejto kontroly, príslušný členský štát poskytne potrebnú pomoc zamestnancom splnomocneným agentúrou, aby im umožnil kontrolu vykonať.

5. Správy vypracované na základe uplatnenia tohto článku budú k dispozícii v úradnom jazyku (jazykoch) členského štátu, v ktorom sa kontrola vykonala.

Článok 46

Preskúmanie v podnikoch

1. Na uplatnenie článku 15 môže potrebné preskúmanie v podnikoch ako celok vykonávať samotná agentúra alebo ho prideliť leteckým úradom členských štátov alebo kvalifikovaným subjektom. Skúmanie dodržiavania noriem sa uskutoční v súlade s ustanoveniami zákonov členských štátov, v ktorých sa má vykonať. Za týmto účelom sú osoby oprávnené na základe tohto nariadenia splnomocnené:

a) preskúmať príslušné záznamy, údaje, postupy a akýkoľvek iný materiál dôležitý na plnenie úloh agentúry;

b) vyhotovovať kópie alebo robiť výpisy z týchto záznamov, údajov, postupov a iného materiálu;

c) požadovať okamžité ústne vysvetlenie;

d) vstupovať do príslušných priestorov, na pozemky alebo do dopravných prostriedkov.

2. Osoby oprávnené na účely tohto preskúmania uplatňujú svoje právomoci na základe plnej moci vyhotovenej v písomnej forme, v ktorej je presne vymedzený predmet a účel skúmania dodržiavania noriem.

3. V primeranom čase pred preskúmaním agentúra o tejto skutočnosti a o totožnosti oprávnených osôb informuje príslušný členský štát, na území ktorého sa má skúmanie dodržiavania noriem konať. Zamestnanci príslušného členského štátu na žiadosť agentúry pomáhajú oprávneným osobám pri výkone ich povinností.

Článok 47

Transparentnosť a poskytovanie informácií

▼M2

1. Nariadenie (ES) č. 1049/2001 Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2001 týkajúce sa verejného prístupu k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie [1] sa bude vzťahovať na dokumenty uchovávané agentúrou.

▼B

2. Agentúra môže poskytovať informácie z vlastnej iniciatívy v oblastiach v rámci jej poslania. Predovšetkým zabezpečí, aby okrem uverejňovania, stanoveného v článku 43 ods. 3, bola verejnosť a akákoľvek záujmová strana urýchlene objektívne, spoľahlivo a zrozumiteľným spôsobom informovaná v oblastiach týkajúcich sa jej práce.

[1] Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

▼M2

3. Správna Rada schváli program na vykonanie nariadenia (ES) č. 1049/2001 do šiestich mesiacov po nadobudnutí účinnosti nariadenia (ES) č. 1643/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. júla 2003, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1592/2002 z 15. júla 2002 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva ([1]).

▼B

4. Každá fyzická alebo právnická osoba je oprávnená obracať sa písomnou formou na agentúru v ktoromkoľvek z jazykov uvedených v článku 314 zmluvy. Odpoveď má právo dostať v tom istom jazyku.

▼M2

5. Rozhodnutia prijaté agentúrou podľa článku 8 nariadenia (ES) 1049/2001 môžu podnietiť podávanie sťažností ombudsmanovi alebo byť predmetom žaloby pred Súdnym dvorom podľa článku 195 a 230 Zmluvy o ES.

▼B

ODDIEL IV

FINANČNÉ POŽIADAVKY

Článok 48

Rozpočet

1. Príjmy agentúry pozostávajú:

a) z príspevku spoločenstva a akejkoľvek európskej tretej krajiny, s ktorou spoločenstvo uzavrelo dohody podľa článku 55;

b) z poplatkov uhradených žiadateľom a držiteľmi osvedčení a povolení, ktoré agentúra vydala; a

c) z úhrad za publikačnú činnosť, školenia a akékoľvek iné služby poskytnuté agentúrou.

2. Výdavky agentúry zahŕňajú náklady na zamestnancov, administratívu, infraštruktúru a prevádzku.

▼M2

3. Príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe.

4. Na základe návrhu výkazu odhadovaných príjmov a výdavkov správna Rada každoročne pripraví výkaz odhadovaných príjmov a výdavkov agentúry na nasledujúci rozpočtový rok.

5. Tento výkaz odhadov, ktorý bude obsahovať návrh plánu agentúry spolu s predbežným pracovným programom správna Rada najneskôr do 31. marca zašle Komisii a štátom, s ktorými spoločenstvo uzatvorilo dohody podľa článku 55.

6. Výkaz odhadov Komisia zašle Európskemu parlamentu a Rade (ďalej len rozpočtový orgán) spolu s predbežným návrhom všeobecného rozpočtu Európskej únie.

7. Na základe výkazu odhadov Komisia vloží do predbežného všeobecného rozpočtu Európskej únie odhady, ktoré uzná za nevyhnutné pre plán agentúry a výšku príspevku pripísaného k všeobecnému rozpočtu, ktorý predloží rozpočtovému orgánu podľa článku 272 zmluvy.

8. Rozpočtový orgán splnomocní agentúru čerpaním príspevku.

Rozpočtový orgán schváli plán agentúry.

([1]) Ú. v. ES L 245, 29.9.2003, s. 7.

▼M2

9. Rozpočet schváli správna Rada. Konečným sa stane po konečnom schválení všeobecného rozpočtu Európskej únie. Primerane podľa toho bude upravený.

10. Správna Rada čo najskôr oznámi rozpočtovému orgánu svoj zámer realizovať akýkoľvek projekt, ktorý môže mať značné finančné dôsledky na financovanie rozpočtu, predovšetkým akékoľvek projekty týkajúce sa vlastníctva ako napríklad nájom alebo kúpa budov. O tejto skutočnosti bude informovať Komisiu.

Keď odbor rozpočtového orgánu oznámi zámer doručiť svoje stanovisko, toto bude zaslané správnej rade do šiestich týždňov odo dňa oznámenia tohto projektu.

Článok 49

Plnenie a kontrola rozpočtu

1. Rozpočet agentúry plní výkonný riaditeľ.

2. Najneskôr do 1. marca po skončení každého rozpočtového roka účtovník agentúry oznámi predbežné výkazy účtov účtovníkovi Komisie spolu so správou o rozpočtovom a finančnom riadení za daný rozpočtový rok. Účtovník Komisie vykoná konsolidáciu predbežných výkazov účtov inštitúcií a decentralizovaných orgánov v súlade s článkom 128 všeobecného rozpočtového nariadenia.

3. Najneskôr do 31. marca po skončení každého rozpočtového roka zašle účtovník Komisie predbežné výkazy účtov agentúry Dvoru audítorov spolu so správou o rozpočtovom a finančnom riadení za daný rozpočtový rok. Správa o rozpočtovom a finančnom riadení bude tiež zaslaná Európskemu parlamentu a Rade.

4. V súlade s článkom 129 všeobecného rozpočtového nariadenia výkonný riaditeľ na základe prijatých pripomienok Dvora audítorov k predbežným účtom agentúry vypracuje na svoju zodpovednosť záverečné účty agentúry a tieto predloží na posúdenie správnej rade.

5. Správna Rada prijme stanovisko k záverečným účtom agentúry.

6. Výkonný riaditeľ najneskôr do 1. júla po skončení každého rozpočtového roka zašle výkazy záverečných účtov Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a Dvoru audítorov, spolu so stanoviskom správnej rady.

7. Záverečné účty sa uverejnia.

8. Výkonný riaditeľ zašle najneskôr do 30. septembra Dvoru audítorov odpoveď na pripomienky tohto Dvora. Túto odpoveď zašle aj správnej rade.

9. Výkonný riaditeľ predloží Európskemu parlamentu za základe jeho požiadavky akékoľvek informácie potrebné pre plynulé použitie postupu uvoľnenia zdrojov na daný rozpočtový rok podľa článku 146 ods. 3 všeobecného rozpočtového nariadenia.

10. Na základe odporúčania Rady prijatého kvalifikovanou väčšinou Európsky parlament pred 30. aprílom roku N + 2 uvoľní zdroje výkonnému riaditeľovi vo vzťahu k plneniu rozpočtu na rok N.

▼B

Článok 50

Boj proti podvodom

1. Na boj proti podvodom, korupcii a iným nezákonným aktivitám sa bez obmedzenia na agentúru uplatňujú ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999, týkajúceho sa vyšetrovaní vedených Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) ([1]).

2. Agentúra pristúpi k Medziinštitucionálnej dohode z 25. mája 1999, týkajúcej sa interného vyšetrovania vykonávaného Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) ([2]) a bezodkladne vydá príslušné opatrenia týkajúce sa všetkých zamestnancov agentúry.

3. Rozhodnutia týkajúce sa financovania a implementácie dohôd a nástrojov z nich vyplývajúcich výslovne stanovia, že Dvor audítorov a OLAF môžu v prípade potreby vykonať okamžité náhodné kontroly príjemcov finančných prostriedkov agentúry a agentov zodpovedných za ich prideľovanie.

Článok 51

Hodnotenie

1. Do troch rokov od dátumu, kedy agentúra prevzala zodpovednosť, a následne každých päť rokov, správna Rada objedná vykonanie nezávislého externého hodnotenia implementácie tohto nariadenia.

2. Hodnotenie posúdi, ako efektívne agentúra plní svoje poslanie. Vyhodnotí tiež dopad tohto nariadenia, agentúry a jej pracovných postupov pri vytváraní vysokej úrovne bezpečnosti civilného letectva. Hodnotenie zoberie tiež do úvahy stanoviská depozitárov tak na európskej ako aj vnútroštátnej úrovni.

3. Správna Rada obdrží výsledky hodnotenia a vydá Komisii odporúčania, týkajúce sa zmien tohto nariadenia, agentúry a jej pracovných postupov, ktoré Komisia spolu s vlastným stanoviskom ako aj príslušnými návrhmi môže predložiť Európskemu parlamentu a Rade. V prípade potreby sa priloží akčný plán s harmonogramom. Výsledky aj odporúčania hodnotenia sa uverejnia.

▼M2

Článok 52

Finančné ustanovenia

Rozpočtové pravidlá použiteľné pre agentúru príjme správna Rada po ich prekonzultovaní s Komisiou. Tieto sa nesmú odchyľovať od nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2343/2002 z 19. novembra 2002 o rámcovom rozpočtovom nariadení pre orgány podľa článku 185 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ([3]), pokiaľ sa takáto odchýlka špecificky nepožaduje na prevádzku agentúry a Komisia ju vopred neodsúhlasí.

([1]) Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.
([2]) Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 15.
([3]) Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 72; korigendum v Ú. v. ES L 2, 7.1.2003, s. 39.

▼B

Článok 53

Nariadenie o poplatkoch a úhradách

1. Komisia v súlade s postupom stanoveným v článku 54 ods. 3 a po konzultácii so správnou radou príjme nariadenie o poplatkoch a úhradách.

2. Predpis o poplatkoch a úhradách určí najmä záležitosti, za ktoré je povinnosť poplatky a úhrady na základe článku 48 ods. 1 vyberať, výšku poplatkov a úhrad a spôsob, akým sa majú uhrádzať.

3. Poplatky a úhrady sa vyberajú za:

a) vydanie a predĺženie platnosti osvedčení, ako aj príslušné funkcie trvalého dohľadu;

b) poskytnutie služieb; budú odrážať skutočnú cenu každej jednotlivej poskytnutej služby;

c) vybavovanie odvolaní.

Všetky poplatky a úhrady sú vyjadrené a splatné v euro.

4. Výška poplatkov a úhrad bude stanovená na takej úrovni, aby bolo zabezpečené, že príjem z nich je v zásade dostatočný na pokrytie celkových nákladov za poskytnuté služby.

Príspevok uvedený v článku 48 ods. 1 môže na prechodné obdobie, ktoré končí 31. decembra štvrtého roka od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, pokrývať výdavky týkajúce sa počiatočnej etapy činnosti agentúry. V súlade s postupom stanoveným v článku 54 ods. 3 môže byť toto obdobie v prípade potreby predĺžené najviac o jeden rok.

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 54

Výbor

1. Komisii v činnosti napomáha výbor.

2. Kde je odkaz na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

3. Kde je odkaz na tento odsek, uplatňujú sa články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

Obdobie uvedené v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je stanovené na jeden mesiac.

4. Kde je odkaz na tento odsek, uplatňuje sa článok 6 rozhodnutia 1999/468/ES.

Pred prijatím rozhodnutia, Komisia konzultuje svoje rozhodnutie s výborom, uvedeným v odseku 1 tohto článku.

Obdobie uvedené v článku 6 písm. b) rozhodnutia 1999/468/ES je stanovené na tri mesiace.

Keď členský štát postúpi rozhodnutie Komisie Rade, Rada kvalifikovanou väčšinou môže do doby troch mesiacov prijať iné rozhodnutie.

5. Výbor príjme svoj rokovací poriadok.

▼B

Článok 55

Účasť európskych tretích krajín

Agentúra bude otvorená na účasť európskych tretích krajín, ktoré sú zmluvnými stranami Chicagského dohovoru a ktoré podpísali dohody s Európskym spoločenstvom, v dôsledku čoho prijali a uplatňujú právo spoločenstva v oblasti upravenej týmto nariadením a jeho vykonávacími predpismi.

Na základe príslušných ustanovení týchto dohôd bude vypracovaný program, ktorý okrem iného presne stanoví celkový charakter, rozsah a podrobné pravidlá účasti týchto krajín na práci agentúry, vrátane ustanovení týkajúcich sa finančných príspevkov a zamestnancov.

Článok 56

Začatie činnosti agentúry

1. Na základe článku 15 agentúra od 28. septembra 2003 preberie na seba výkon úloh certifikácie. Do tej doby budú členské štáty pokračovať vo vykonávaní príslušného práva a predpisov.

2. Počas dodatočného prechodného obdobia 42 mesiacov od dátumu uvedeného v článku 1 môžu členské štáty uplatnením výnimky z ustanovení článkov 5, 6, 9 a 15, ďalej pokračovať vo vydávaní osvedčení a povolení za podmienok stanovených Komisiou vo vykonávacích predpisoch, prijatých na uplatnenie týchto ustanovení. Keď členské štáty v tejto súvislosti vydajú osvedčenia na základe osvedčení vydaných tretími krajinami, vykonávacie predpisy Komisie náležite zvážia zásady stanovené v článku 9 ods. 2 písm. b) a c).

3. Odchylne od ustanovení článku 43, až do prijatia hlavných požiadaviek v súlade s článkom 7, môže plnenie príslušných úloh agentúrou podliehať pracovným postupom dohodnutým so spojenými leteckými úradmi.

Článok 57

Zrušovacie ustanovenia

1. Smernica 80/51/EHS a príloha II k nariadeniu (EHS) č. 3922/91 sa od 28. septembra 2003 zrušujú.

2. Ustanovenia článku 8 sa uplatňujú na výrobky, časti a zariadenia, organizácie a osoby, ktoré získali osvedčenie v súlade s ustanoveniami uvedenými v odseku 1 tohto článku.

Článok 58

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiaty deň po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.

Článok 5 a 6 sa uplatňuje od dátumov stanovených vo vykonávacích predpisoch.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

▼B

PRÍLOHA I

Základné požiadavky letovej spôsobilosti uvedené v článku 5

1. Integrita výrobku: integrita výrobku musí byť zabezpečená pre všetky predpokladané letové podmienky počas doby prevádzkovej životnosti lietadla. Súlad so všetkými požiadavkami musí byť preukázaný vyhodnocovaním alebo analýzou a v prípade potreby doložený testami.

1.a. Konštrukčné súčasti a materiály: integrita konštrukcie musí byť zabezpečená počas celej doby obálky prevádzkových režimov lietadla a dostatočne po tejto dobe, vrátane pohonného systému, a musí byť udržiavaná počas doby prevádzkovej životnosti lietadla.

1.a.1. Všetky časti lietadla, porucha ktorých by mohla znížiť integritu konštrukcie, musia spĺňať nasledovné podmienky bez nežiaducej deformácie alebo poruchy. To zahŕňa všetky prvky s významnou hmotnosťou a prostriedky, ktoré ich funkcie obmedzujú.

1.a.1.a. Musia sa vziať do úvahy všetky kombinácie zaťaženia, o ktorých sa odôvodnene predpokladá, že sa môžu vyskytnúť v rámci a v dostatočnej miere nad rámec hmotnosti, umiestnenia ťažiska, obálky prevádzkových režimov a doby životnosti lietadla. Zahŕňa to zaťaženie spôsobené poryvmi vetra, letové obraty, vytváranie pretlaku prestaviteľné steny v kabíne, riadiaci a pohonný systém tak počas letu ako i na zemi.

1.a.1.b. Do úvahy sa musia brať zaťaženia a pravdepodobné poruchy spôsobené núdzovými pristátiami na zemi alebo na vode.

1.a.1.c. Dynamické účinky musia byť vyrovnávané správaním sa konštrukcie v reakcii na tieto zaťaženia.

1.a.2. Lietadlo nesmie vykazovať žiadnu nestabilitu svojej aeroelasticity a žiadne nadmerné vibrácie.

1.a.3. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe lietadla musia vykazovať známe a reprodukovateľné konštrukčné vlastnosti. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu, týkajúce sa prevádzkového prostredia.

1.a.4. Účinky cyklického zaťažovania, zhoršeného životného prostredia, zdrojov náhodných a jednotlivých poškodení nesmú znížiť integritu konštrukcie pod prijateľnú úroveň zostatkovej pevnosti konštrukcie. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.

1.b. Pohon: integrita pohonného systému (t. j. motora a prípadne vrtule) musí byť preukázaná po celú dobu obálky prevádzkových režimov pohonného systému a dostatočne po tejto dobe a musí byť udržiavaná po dobu prevádzkovej životnosti pohonného systému.

1.b.1. Pohonný systém musí v rámci svojich stanovených limitov a s ohľadom na dôsledky pre životné prostredie a jeho podmienky poskytovať ťah alebo výkon, aký sa od neho požaduje.

1.b.2. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe pohonných systémov musia vykazovať známe a reprodukovateľné štrukturálne správanie sa. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu, týkajúce sa prevádzkového prostredia.

1.b.3. Účinky cyklického zaťažovania, zhoršeného životného prostredia a prevádzkových podmienok a pravdepodobných následných porúch častí nesmú znižovať integritu pohonného systému pod prijateľnú úroveň. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.

1.b.4. Musia sa vyhlásiť všetky potrebné pokyny, informácie a požiadavky týkajúce sa bezpečného a správneho prepojenia medzi pohonným systémom a lietadlom.

1.c. Systémy a vybavenie

1.c.1. Lietadlo nesmie vykazovať také konštrukčné vlastnosti alebo jednotlivosti, ktoré sa v praxi ukázali ako nebezpečné.

▼B

1.c.2. Lietadlo, vrátane tých systémov, vybavenia a zariadení, ktoré sú požadované na typovú certifikáciu alebo na základe prevádzkových predpisov, musí fungovať tak, ako je určené pre akékoľvek predvídateľné prevádzkové podmienky počas doby obálky prevádzkových režimov lietadla a dostatočne po tejto dobe, pričom sa musí zobrať do úvahy prevádzkové prostredie systémov, vybavenia alebo zariadenia. Ostatné systémy, vybavenie a zariadenie, ktoré sa nepožaduje na typovú certifikáciu alebo na základe prevádzkových predpisov, či už pri ich správnej alebo nesprávnej činnosti, nesmú znižovať bezpečnosť a nesmú negatívne ovplyvňovať riadne fungovanie akýchkoľvek iných systémov, vybavenia alebo zariadenia. Systémy, vybavenie a zariadenia musí byť prevádzkyschopné bez toho, aby potrebovali mimoriadne schopnosti alebo úsilie.

1.c.3. Systémy, vybavenie a súvisiace zariadenia lietadla, uvažované samostatne a vo vzájomnom vzťahu, musia byť konštruované tak, aby žiadne jednotlivé zlyhanie, pri ktorom nebola preukázaná mimoriadna nepravdepodobnosť, nemalo za následok akýkoľvek stav katastrofickej poruchy a aby pravdepodobnosť jedného stavu zlyhania bola v obrátenom pomere k závažnosti jeho následkov pre lietadlo a jeho osadenstvo. S ohľadom na horeuvedené kritérium jednotlivého zlyhania, je prijateľné predpokladať primeranú toleranciu s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla, čo môže viesť k tomu, že niektoré časti a niektoré systémy na vrtuľníkoch a malých lietadlách by nemuseli tomuto kritériu vyhovovať.

1.c.4. Posádke, alebo prípadne zamestnancom údržby, sa musia poskytnúť jasné, úplné a jednoznačné informácie potrebné na bezpečné vykonanie letu a informácie týkajúce sa nebezpečných podmienok. Systémy, vybavenie a ovládacie prvky riadenia, vrátane optických a akustických signalizačných zariadení, musia byť konštruované a usporiadané tak, aby minimalizovali chyby, ktoré by mohli prispievať k vzniku nebezpečenstva.

1.c.5. Musia sa urobiť konštrukčné predbežné opatrenia na minimalizovanie ohrozenia lietadla a osadenstva nebezpečenstvom, ktoré je možné s primeranou pravdepodobnosťou očakávať ako vo vnútri tak i mimo lietadla, vrátane ochrany pred možnosťou závažného zlyhania alebo poruchy ktoréhokoľvek zariadenia lietadla.

1.d. Zachovanie letovej spôsobilosti

1.d.1. Musia byť stanovené pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti, aby sa zaistilo, že úroveň typovej certifikácie letovej spôsobilosti lietadla je udržiavaná počas doby prevádzkovej životnosti lietadla.

1.d.2. Musia byť zabezpečené prostriedky na umožnenie kontroly, nastavenia, mazania, odstránenia alebo výmeny častí a zariadení potrebných na zachovanie letovej spôsobilosti.

1.d.3. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia byť podľa objemu údajov vo forme jednej príručky alebo viacerých príručiek. Príručky musia v praktickom usporiadaní obsahovať pokyny na údržbu a opravu, informácie o obsluhe, postupy na odstraňovanie závad a kontrolné postupy.

1.d.4. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia obsahovať údaje o obmedzení letovej spôsobilosti, ktoré stanovia každý povinný termín výmeny, interval kontroly a súvisiaci postup kontroly.

2. Hľadiská letovej spôsobilosti prevádzky výrobku

2.a. Aby sa zabezpečila dostatočná úroveň bezpečnosti na palube alebo na zemi v priebehu prevádzky výrobku, musí sa preukázať nasledovné:

2.a.1. Musia byť stanovené spôsoby prevádzky, na ktoré je lietadlo schválené, ako aj obmedzenia a informácie potrebné na bezpečnú prevádzku, vrátane obmedzení týkajúcich sa životného prostredia a výkonu.

2.a.2. Lietadlo musí byť bezpečne ovládateľné a spôsobilé na letové obraty za všetkých predpokladaných prevádzkových podmienok, vrátane tých, ktoré nastanú po zlyhaní jednej alebo viacerých

▼B

pohonných systémov. Náležitá pozornosť musí byť venovaná svalovej sile pilota, prostrediu pilotnej kabíny, pracovnému zaťaženiu pilota a iným závažným ľudským faktorom, ako aj fáze letu a jeho trvaniu.

2.a.3. Za akýchkoľvek pravdepodobných prevádzkových podmienok musí byť možné vykonať plynulý prechod z jednej fázy letu do druhej bez toho, aby sa vyžadovala výnimočná schopnosť pilota, jeho pozornosť, svalová sila alebo pracovná záťaž.

2.a.4. Lietadlo musí mať takú stabilitu, ktorá zabezpečí, aby požiadavky na pilota neboli nadmerné pri zohľadnení fázy letu a jeho trvania.

2.a.5. Musia byť stanovené postupy za podmienok normálnej prevádzky, poruchy a núdzového stavu.

2.a.6. Primerane podľa typu musia byť zabezpečené výstražné zariadenia alebo iné varovné zariadenia určené na zabránenie prekročenia normálnej letovej obálky.

2.a.7. Charakteristiky lietadla a jeho systémov musia umožniť bezpečný návrat z možného hraničného prekročenia letovej obálky.

2.b. Členovia posádky musia mať k dispozícii údaje o prevádzkovom obmedzení a iné informácie potrebné pre bezpečnú prevádzku.

2.c. Prevádzka výrobkov musí byť chránená pred nebezpečenstvami spôsobenými nepriaznivými vonkajšími alebo vnútornými podmienkami, vrátane podmienok životného prostredia.

2.c.1. Predovšetkým nesmú nastať žiadne nebezpečné podmienky spôsobené vystavením sa javom, ako je napríklad nepriaznivé počasie, blesk, nálet vtákov, vysokofrekvenčné rádioaktívne polia, ozón a pod., ktorých výskyt sa v priebehu prevádzky výrobku môže odôvodnene očakávať.

2.c.2. Priestory pre cestujúcich musia cestujúcim poskytovať dostatočné podmienky na prepravu a primeranú ochranu pred akýmkoľvek očakávaným nebezpečenstvom, ktoré vzniká v letovej prevádzke alebo v núdzových situáciách, vrátane nebezpečenstva požiaru, vzniku dymu, toxických plynov a náhleho zníženia tlaku. Musia sa urobiť opatrenia, aby osadenstvo malo akúkoľvek primeranú možnosť zabrániť vážnemu zraneniu, byť rýchlo evakuované z lietadla a chránené pred účinkom pôsobenia síl pri prudkom spomaľovaní v prípade núdzového pristátia na zemi alebo na vode. Podľa potreby sa musia poskytnúť jasné a jednoznačné znamenia alebo oznámenia na informovanie osadenstva o primeranom bezpečnom správaní sa a o umiestnení a správnom používaní bezpečnostného vybavenia. Požadované bezpečnostné vybavenie musí byť ľahko dostupné.

2.c.3. Priestory pre posádku musia byť usporiadané tak, aby uľahčili letovú prevádzku, vrátane prostriedkov poskytujúcich informácie o situácii a zvládnutie akejkoľvek očakávanej situácie a stavov núdze. Prostredie priestoru pre posádku nesmie ohroziť schopnosť posádky plniť si svoje úlohy a jeho usporiadanie musí byť také, aby sa zabránilo vzniku prekážok počas prevádzky a nesprávnemu použitiu ovládacích prvkov riadenia.

3. O r g a n i z á c i e (vrátane fyzických osôb činných v rámci navrhovania, výroby alebo údržby)

3.a. Schválenie organizácie musí byť vydané za predpokladu splnenia týchto podmienok:

3.a.1. organizácia musí mať všetky prostriedky potrebné na rozsah práce. Tieto prostriedky sa skladajú okrem iného zo zariadenia, zamestnancov, vybavenia, nástrojov a materiálu, dokumentácie úloh, zodpovednosti a postupov, prístupu k príslušným údajom a z vedenia záznamov;

3.a.2. organizácia musí zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorý zaistí súlad so základnými požiadavkami letovej spôsobilosti, a musí sa snažiť o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;

3.a.3. organizácia musí podľa potreby uzavrieť dohody s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť súlad so základnými požiadavkami letovej spôsobilosti;

▼B

3.a.4. organizácia musí zaviesť systém hlásení a/alebo riešenia prípadov, ktorý musí byť používaný v rámci systému riadenia podľa bodu 3. a.2 a v rámci dohôd podľa bodu 3.a.3 s cieľom prispieť k trvalému zlepšovaniu bezpečnosti výrobkov.

3.b. Na organizácie pre výcvik v oblasti údržby sa nevzťahujú podmienky podľa bodov 3.a.3 a 3.a.4.

▼B

PRÍLOHA II

Lietadlá podľa článku 4 ods. 2

Lietadlá, na ktoré sa nevzťahuje článok 4 ods. 1, sú lietadlá, na ktoré nebolo vydané typové osvedčenie alebo osvedčenie letovej spôsobilosti na základe tohto nariadenia a jeho vykonávacích predpisov a ktoré patria do jednej z nasledovných kategórií:

a) lietadlá so zrejmým historickým významom, súvisiace s:

   i) účasťou na významnej historickej udalosti; alebo

   ii) významným krokom vo vývoji letectva; alebo

   iii) významnou úlohou, ktorú plnili v ozbrojených silách členského štátu;

   a spĺňajúce jedno alebo viaceré z nasledovných kritérií:

   i) ich pôvodná konštrukcia je preukázateľne staršia ako 40 rokov;

   ii) ich výroba bola zastavená najmenej pred 25 rokmi;

   iii) v členských štátoch je stále registrovaných menej ako 50 lietadiel s rovnakou základnou konštrukciou;

b) lietadlá špecificky určené alebo upravené pre výskumné, experimentálne alebo vedecké účely a pravdepodobne vyrábané vo veľmi obmedzených počtoch;

c) lietadlá, z ktorých aspoň 51 % bolo postavených amatérom alebo neziskovou organizáciou amatérov na ich vlastné účely a bez akéhokoľvek obchodného zámeru;

d) lietadlá, ktorých pôvodná konštrukcia bola určená len na vojenské účely;

e) lietadlá, ktoré nemajú viac ako dve sedadlá, s kritickou rýchlosťou alebo najmenšou rýchlosťou ustáleného letu pri pristávacej konfigurácii nepresahujúcou 35 uzlov kalibrovanej rýchlosti letu (CAS) a s maximálnou vzletovou hmotnosťou (MTOM), ktorá nepresahuje:

   i) 300 kg pre jednomiestne pozemné lietadlo; alebo

   ii) 450 kg pre dvojmiestne pozemné lietadlo; alebo

   iii) 330 kg pre jednomiestne obojživelné lietadlo alebo jednomiestne plavákové lietadlo; alebo

   iv) 495 kg pre dvojmiestne obojživelné lietadlo alebo dvojmiestne plavákové lietadlo za predpokladu, že pri prevádzke ako plavákové lietadlo a ako pozemné lietadlo spadá pod oba limity MTOM príslušné týmto lietadlám;

f) „vetrone“ so štrukturálnou hmotnosťou nižšou ako 80 kg keď ide o jednomiestne lietadlo, alebo 100 kg keď ide o dvojmiestne lietadlo, vrátane lietadiel s nožným spúšťačom;

g) lietadlá bez posádky s prevádzkovou hmotnosťou nižšou ako 150 kg;

h) akékoľvek iné lietadlá s celkovou hmotnosťou bez pilota nižšou ako 70 kg.